

Den Hollantschen Icarvs

Hazard, Cornelius

T'Antwerpen, M. DC. LXIV.

§. III. Of de Heylighen moeten almachtigh sijn om aengheroopen te worden.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71360](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-71360)

be ick samen boldaen op al't ghene dat ghy daer na
segh / oft vraeght.

Peenius. Niemant can de Religieuse aenbidders verhoorn
die nae de plerte afwesich is.

Antw. Hoe heeft dan Eliseus ghehoort / afwesich
zijnde / 't ghene den Coninck van Syrien sepde in sijn
slaep-kamer?

Peenius. De Schrift voeght verhooringhe, ende teghe-
woordigheyt leert nauwe te saemen.

Antw. 'Ten doet'er niet toe/de Schrift en voegheyt
soo nauwe niet te samen/ ofte sy segh op een ander/
datse wel kunnen ghespareert warden / ghelyc
het blijkt in Eliseus, Ezechiel, ende andere. Tot hier
toe en hebben wy niet een enckel argument wyt u
kennen perssen/dat het niet samen en staet afwesich
te sijn/ ende nochtans te hoozen.

§. III.

Of de Heylighen moeten almachtigh sijn
om aengheroopen te worden.

Peenius Pag. 115.

Die Religieuslyck aenghebeden sal worden, die moet
met eenen oncyndighe kracht aenghedaen zijn, op dat
hy in alderley teghenheden helpen kan: Want dat zijn twe
steunfels van ons yertrouwien in de ghebeden, voor eerst, dat
hy, welcken wy aenroepen sy onsen goedertieren Vader, see
ghereet om te helpen, ten anderen, dat hy almachtigh is,
met ghenoeghsame krachten, om ons te hulpe te komen,
voorsien: Indien een van beyde ontbreckt, soo en kunnen
wy gheen vast vertrouwen van de verhooringhe in ons herte
hebben.

Antw. Hier zijn vele dinghen saemen / die gheseght
worden / maer niet gheproeert / daerom warden
altemael saemen ontkent.

1. Ick loochene dat de ghene / diemen aenroepen
onsen

onsen goedertierenen Vader moet zijn : waerom en is't niet ghenoegh/dat hy onsen goedertierenen vriendt zp/ en de gheneghen om ons goedt te doen ?

2. Ick loochene dat de ghene die aengheroepen wordt/ moet almachtigh zijn ; waer uyt bewijst ghy my dat / is't niet ghenoegh dat hy ons kan helpen/ ghelyck de Enghelen naamelijck metter daet doen?

3. Ick loochene dat de Heylighen gheene ghenoeghsame krachten en hebben om ons te helpen/ ten minsten/als instrumenten Gods , soo wy datelijck hier nae sullen sien.

4. Ick loochene dat indten de goedertierenenheyt van eenen bader / oft almoghenheyt komt te ontbreken/ dat wy gheen vast vertrouwen van de verhooringe in ons herte konne hebben. **Ost** moet al bewisen wordt/want 't zyn uwe eygen propositionen, en afsummatien, die ghy voorgestelt hebt/sonder eenige preube.

Peenius. De almachtigheyt wert Gode alleen toegeschreven in de H. Schrift.

Antw. **Te** vergheesg bewijst ghy dit met elf Schriftenuren/want de sake is so klær als den middaghenende wy gheloozen/dat Godt alleen almachtigh is / jae dat hy sijne almoghenheyt niemande kan mede deelen / maer wat wilt ghy hier uyt beslypen ?

Peenius Pag. 116. In de voorseyde Schriftuer-plaetsen wordt van Godt als jet eyghens gheseydt, dat hy uyt alle nooden, ende swarigheden verlossen kan , den ghenen die hem aenroepen.

Antw. **Wie** van ons heeft dit oyt gheloochedent ?

Peenius. Uyt Esaiæ 45. 21. Daer en is gheen Godt meer behalen my, een Heylant, niemand isser dan ick, besluyten de Heylighen dat se tot Godt roepende sullen verhoort worden , om dat Godt, die sulcks goedertierenlijck belooft heeft, almachtigh is, jae groot van daet.

Antw. **Thoont** my eens dat semandt van de Heylighen dit beslypt maect : niemand en kan ons helpen als alleen die, de welcke almachtigh is, oft de ghene, die niet almachtigh en is, es kan ons niet helpen, want hier moet het op uyt kommen. **De** restie en is maer al praeten.

Peenius.

Peenius. Wanneer hy aengheroepen wordt die niet almachtigh en is, soo en kunnen wy ons niet verzekeren vande verhooringhe.

Antw. Waer staet dat gheschreven?

Peenius. Desen lof wort Gode alleen ghegeven mett ghemettinghe van alle anderen. Psal 115. 3.4 Onse God is doch in den hemel, hy doet al wat hem belieft. Haerlieder afgoden zyn silver, en gout. &c. Psal. 146. 2.3. Ick sal den Heere prys en mijn leven. En vertrouwt niet op Princen, op 'smenschen kind, of het welcke gheen heylens is, jac die niet helpen konnen.

Antw. Dat zyn immers slechte Schriftuer platen/ om te thooonen/ dat de Heylighen niet aengheroepen en mogheu wozden/ om dat sy niet almachtigh en zyn. Want ick hooze David hier wel spreken van afgoden, en trouwloose menschen, maer niet van afgestorvene Heylighen. Wat wonder dat de Afgoden ons niet en souden kunnen verhoozen/ oft helpen/ aenghesien dat Paulus seght/ dat eenen Afgod niet met allen en is? 1. Cor. 8.4. Hou ghy dit wel derden segghen van de Heylighen? Wat wonder oock/ dat trouwloose menschen, ons niet en souden helpen/ aenghesien dat hare trouwloosheydt selve/ een reecken is/ dat wij van haer niet te verwachten en hebben? maer sou ghy dit wel durven segghen van de Heylighen? inde welcke noch vlecke/ noch eenigh ghebrech vallen kan/ ghelyck den H. Joannes seght Apoc. 14.5. Sy zijn sonder vlecke voor den throon Gods?

Peenius Nergens en worden wy tot den Heylighen gewesen, om in onsen noodt, hare hulpe, ende bystant te verzoeken, maer de Schrift roept ons van allen anderen alleinlyk tot Godt.

Antw. Dat is nu wederom wat anders: ghy moest bewijzen/ dat de Heylighen niet en moghen aengheroepen worden om dat se niet almachtigh en zyn. Eben-wel ick sal gheerne de Schriftuten horen/ daer wop gheroepen wozden tot Godt ALLEEN.

Peenius, Psal. 50. 17. Roep my aen in den dagh der benauwheydt, ick salder u myt helpen.

Antw. Hier en wozdt niet gheseydt: Roept Godt ALLEEN aen.

Peenius.

Peenius. Psal. 91. 14. *De wijle by my seer bemindt, soo sal ick hem uyt helpen.*

Antw. **Hier en wort niet ghesepdt:** Niemand en kan dit doen als Godt ALLEEN.

Peenius. Prov. 18. 10. *De naem des Heeren is een stercken toren, de rechtveerdicheit daer henen loopen, ende in een hoogh ver-treck ghevesteld worden.*

Antw. **Hier en wort niet ghesepdt / dat de rechtveerdicheit tot niemandt anders mach gaen.**

Om dit te sluyten/ soo segghe ick / dat van Peenius niet anders bewesen is / als dat Godt alleen alwetende is/dat hy alleen al om teghenwoordigh is/dat hy alleen almachtig is/ ende dat gheene van dese goddelijke epghendommen den Heylighen kunnen toe-geschreven worden: **Wat selue leeren hy open-tich/ so en is hier dan tot noch toe niet teghen ons:** Nu moest bewesen worden / dat daerom de Heylighen niet moghen aengheroepen worden/ om dat sy niet alwetende, noch al om tegenwoordigh, noch almachtig zijn: dese bewijzen/ soo ick klaer ghethoont hebbe voor d' oogh / heeft Peenius in de penne gheschreven. **Soo sullen dan de Heeren Professeurs van Lepden/ dit noch eens bewezen te considereren/ ende Peenius on-derrichten/ hoe hy dit in goede forma syllogistica moet bewijzen.**

Peenius. Pag. 118. *Sommighe Papisten excipieren, dat de Heylighen die kracht om te helpen niet van haer selyen, maer van Godt hebben.*

Antw. **Wat is bumpt twijffel : hebt ghy hier wat teghen?**

Peenius. *Oft sy schoon die kracht van een ander hebben, nochtans indien sy die waerlijck hebben, soo zijn se almachtig,*

Antw. **Draeght eens hande Professeurs van Lep- den/ oft dit wel volgt: segghen sy dat neen? soo loochene ick't dan: segghen sy dat ja? dat se u dan leeren/ hoe ghy dit moet bewijzen.**

Peenius. *Indien de Heylighen in alle teghenspoediche din-ghen hulpe toebringen kunnen, soo zijn se waerlijck almachtig.*

Ant.

Antw. **G**hy herhaelt een dinghen thien-mael/ ih
seghe dan wederom / dat uw' segghen niet was-
en is.

Peenius. Ons lichaem leeft niet van sich selven, maer van
de siele, crade nochtans leeft het waerlijck; Een ghoeyend yl-
s heeft een kracht om te branden, niet van sich selven, maer
van't vyer, met welcken het vereenigt wordt, ende nochtans
heeft het waerlijck kracht om te branden, &c. Alsoo mede,
indien de Heylyghen de almachtigheydt van Godt ontha-
ghen, soo souden sy waerlijck daer van almachtig ghelegt
mogen worden.

Antw. **T**is al waer / Waer't saken dat de Heyl-
ghen de almachtigheydt ontfinghen / bnyten itwijf-
sel/sy souden almachtig zijn: maer wy loochenen
dat de Heylighen de almachtigheydt van Godt kunnen
ontfanghen/ende wy loochenen dat/om dat het een
onevndelycke kracht is / die aen gheen eyndelijc
schepsel kan mede-ghedeelt worden. Verhalven wy
loochenen doock dat se ons niet en kunnen helpen
ten zp dat sy almachtig zijn.

Peenius, Pag. 119. Andere Paus ghesinde segghen: De
Heylyghen zijn in dese werken alleenlijck instrumenten
Godts, waer door Godt de selve uytwerckt.

Antw. **W**at is pertinente wel gheseydt / ende dat
is't dat ich begheere.

Peenius. Oft de Heylyghen zijn lijdende, ende ledige, oft
krachtige, ende mede-werckende instrumenten?

Antw. **T**aet ons nemen dat het mede-werckende in-
strumenten zijn / oft wel sedelijcke, 'tis my al een dui-
ghen.

Peenius. Indien dit soo is, soo sullen de Heylyghen niet te
min almoghende zijn.

Antw. **H**ier is wederom gheene apparentie van
ghewolgh.

Peenius. Soo wie werkinghen voortbrengt, de welcke
de goddelijke macht eyghen zijn, die wordt waerlijck al-
machtig gheseydt, oft schoon die macht hem mochte mede-
ghedeelt zijn.

Antw. **N**u sie ich klaer dat Peenius eenen armen
suffer is: Seght m'eens ghy goede man / als Peenius
den

den kreupelen heest doen opstaen / ende Paulus den doode songhelingh vertwecht van de doodt / waeren sy gheene instrumenten Godts / brochten sy oock gheene werken voort die eyghen zijn aen de goddelijke macht / aenghesien dat Christus updruckelijck seght / dat de oprechte gheloovigh meerder werken sou doen als hy / zijn sy daerom almachtigh ghewest / Seght ghy / dat se niet mede ghetwerkt hebben / thoont my dat vpr Schrifture: daer-en-boven / thoont my in wat qualiteyt / dat de Engelen ons dragen in hare handen, en oft sy daerom almachtigh zijn?

Peenius. Indien de ghene, welcker hulpe Godt gebruyckt in't distribueren van de hemelsche gaven en weldaden, religieuslyk moesten aengheroepen worden, soo souden wy den dienaren des Woordts, de wytdeelers der verborghen heden Gods, oock moeten aenroepen.

Antw. Nihil ad rem: **Ghy laet uw voorstellinghe steken / sonder een tittelken by te brenghen / om de selve vpr Schriftuer te bewijzen: men vzaeght hier/ oft de Heylyghen eenighe goddelijke werken niet en kunnen uptrwerken als instrumenten Godts, 'ten zy dat sy almachtigh zijn? bewijst dat.**

Ten anderden / hier hoort ghy wederom te voorschijn met uw MOETEN, het welck niemand van ons opt gheseydt heeft.

Peenius. Indien de Heylyghen gheene autheuren en zijn van die weldaden, maer allelyk dienaers, soo en zijn die weldaden niet van den Heylyghen, maer van Godt te be- gheeren.

Antw. **Ten volghet niet / want de Predikanten/ so sy segghen/ zijn bedienaers vande weldaden/ oft verborghen heden Gods, namelijck van den Doop, ende het Nachtmael: Mach ick daerom den Doop van haer niet begheerten / om dat sy allelyk dienaers zijn/ende gheene autheuren daer van?**

Peenius pag. 120. Indien de Heylyghen, soo dickwils als Godt op deser aerde door hen, goddelijke weldaden ghegeven heeft, niet ghewilt hebben, dat de menschen over hen souden verwonderen, dat se niet op hen, maer op Gode sou-

souden sien, ghelyck bli ckt *Act. 3. 12. cap. 10. 26. cap. 14. 15.* *6.*
Soo sullen sy waerlyck in den staet der heerlijckeheydt ghe-
voert zijnde, alsoo ghesint zyn, en volghens dien gheens
begheeren, dat se dieshalven religieuslyck aengheroepen
worden.

Antw. Daerom en laet het pinceel niet te wesen
het instrument vanden schilder / om dat men den
schilder ende neter het pinceel de konste toe-schrijft
alsoo en laten de Apostelen / die mirakels gedaen
hebben/ghreen instrumenten Godts te zyn / al-ho-
wel sp dit toe-schrijven aan Godt: ende schoon het
pinceel niet en kan eyghentlyck konstig ghenoemt
worden (ghelyck Bellarmius spreect van de penne)
het pinceel blijft even wel het instrument / dooij het
welcke den schilder sijn werk upghevoert herst.
Van ghelycken/ en moghen de Apostelen / die mira-
kels gedaen hebben / niet almachtig ghenoemt
worden / nochtans en latense daerom gheen instru-
menten Godts te zyn.

HET V. CAPITTEL.

Van het vertrouwen te stellen op de Heylighen.

Peenius.

HY moet alleen religieuslyck aenghebeden worden, op
welcken men sijn vertrouwen, ende hope des heren
stellen-magh. Want het vertrouwen, ende de aenroepinghe
hanghen aan maekander. *Psal. 1. 13.* *Wel ghelyck salig zyn*
alle die op hem betrouwien. Vergheleken met *Joel 1. 32.* &c.

Antw. Waer up bewijst ghy my / dat men het
vertrouwen des heren moet stellen op Godt al-
leen: want de Schrifturen / die van u hier bygher-
bracht worden/ en segghen neter anderg/ als dat hy
lych is, die sijn vertrouwen op Godt stelt, oft dat men sijn
ver-